

One-tier board: kans voor onafhankelijker positie accountant

Hoe zorgen we dat de accountant een onafhankelijker positie krijgt dan nu? In september 2011 pleitte de NBA er in een adviesrapport voor de raad van commissarissen opdrachtgever van de accountant te maken. Volgens mij maakt het in de huidige rechtsstructuur niet zoveel uit wie benoemt, maar in een one tier structuur mogelijk wel.

Eerst een stukje geschiedenis ter illustratie. In 1984 (implementatie 4^e Richtlijn) werd de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) opdrachtgever van de accountant, dan pas de raad van commissarissen (RvC), en dan pas het bestuur.

In Groot-Brittannië was dat al langer zo. In de jaren zeventig vertelde een Engelse accountant uit 'mijn' netwerk (tegenwoordig deel van KPMG) tijdens een presentatie dat in Engeland de aandeelhouders de accountant benoemden. Die informatie oogstte bewondering bij de Nederlandse gastheren, waarop de Engelsman onmiddellijk relativeerde dat meestal het bestuur de accountant krijgt die het wenst.

En inderdaad, vanaf 1984 zagen we ook in Nederland dat het niet zoveel uitmaakte dat de AVA de accountant moest benoemen. Het probleem bleef: hoe waarborgen we de onafhankelijkheid van de accountant, met als laatste product bovengenoemd [adviesrapport van de NBA](#).

Op 5 oktober 2011 hield de NBA een debatbijeenkomst over dit onderwerp, waarbij enkele interessante standpunten naar voren kwamen.

NBA/NIVRA-bestuurslid Huub Wieleman vertolkte het accountantsstandpunt. Een van zijn stellingen: In een one-tier model is hogere betrokkenheid van de accountant beter mogelijk. In zo'n monistische of unitaire bestuursstructuur is er geen aparte RvC maar worden de taken van de RvC uitgevoerd door de niet-executieve bestuursleden.

Jos Streppel, voorzitter van de monitoringcommissie corporate governance, vertelde in een reactie dat het in zijn ervaring niet zoveel uitmaakt of er een one-tier board is. Naar mijn mening *kan* die structuur echter wel degelijk wel verschil gaan uitmaken, en kan deze derhalve perspectief bieden voor de onafhankelijke positie van de accountant.

In het Nederlandse rechtstelsel bestuurt alleen het bestuur, en niemand anders, de vennootschap (artikel 129/239 2BW). Je kunt wel bepalen dat AVA of RvC de accountant benoemt, maar geen van beide kan een tender uitzetten, een selectie maken, een contract afsluiten en de follow-up rond de naleving van het contract uitvoeren. Laat staan aanvullende diensten overeenkomen. Dat doet allemaal het bestuur.

Hieruit volgt dat in de huidige structuur de invloed van AVA of RvC tamelijk lastig is. Sinds 2011 is de Nederlandse structuur van bestuur en toezicht echter gewijzigd en is ook de Angelsaksische unitaire *one tier* structuur mogelijk geworden. Als er een auditcommissie is, dan maakt die deel uit van het (niet-executieve deel van het) bestuur.

In die situatie is het ook mogelijk om die auditcommissie een beperkte executieve bestuursbevoegdheid te geven, namelijk voor de selectie etc. van de accountant. De wetwijziging biedt ook een verruiming van de mogelijkheid bestuursleden bepaalde taken toe te wijzen. Bij zo'n opzet krijgt de accountant inderdaad een onafhankelijker positie tegenover het executieve bestuur.

Hoewel het de duidelijkheid ten goede zou komen is de unitaire bestuursstructuur strikt genomen overigens niet eens nodig om de auditcommissie deel van het niet-executieve bestuur te maken, ook in een structuur met een RvC. Je krijgt dan drie lagen: executief bestuur, niet-executief bestuur met in ieder geval de auditcommissie, en de RvC.

Daarom ook de aanbeveling aan de monitoringcommissie corporate governance: overweeg om als 'best practice' de auditcommissie *altijd* deel uit te laten maken van het niet-executieve deel van het bestuur, ongeacht of er een RvC is.

Deel dit artikel

Jan Achten is BDO- en NBA-pensionaris.

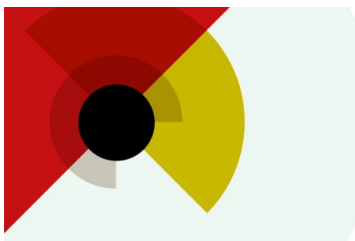
GERELATEERD

NIEUWS | 16 december 2021

Bedrijven moeten 'betekenisvoller' rapporteren over naleving corporate governance code

De Monitoring Commissie Corporate Governance Code wil dat beursvennootschappen meer betekenisvol rapporteren over naleving van de Corporate Governance Code. →

NIEUWS | 14 december 2020

Kanttekeningen Monitoring Commissie bij hoog nalevingspercentage Corporate Governance Code

Naleving van de herziene Corporate Governance Code door beursvennootschappen is onverminderd hoog met 98,4 procent, zo blijkt uit het monitoring-rapport over boekjaar... →

NIEUWS | 13 december 2019

Monitoringcommissie code-Tabaksblat twijfelt aan evaluatiemethode

Beursgenoteerde ondernemingen lijken de Corporate Governance Code goed na te leven, maar de vraag is of de huidige evaluatiemethodes een realistisch beeld geven... →

NIEUWS | 07 september 2018

Leen Paape: 'Neem afscheid van tirannie aandeelhouderswaarde en kortetermijndenken'

Het kapitalisme en de marktwerking hebben ons grote welvaart en vooruitgang gebracht. Echter, door ons huidige corporate governance-systeem is de stabiliteit en... →

NIEUWS | 30 januari 2018

Commissie Van Manen publiceert slotdocument

De Monitoring Commissie Corporate Governance Code heeft haar Slotdocument gepubliceerd. In het vierde en tevens laatste rapport betoogt de commissie onder meer dat... →
